

Tampereen ammattikorkeakoulu

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tulijoki Hely

Kehittämishanke

Ahlmanin Tilapuoti

Opiskelijoiden uusi oppimisympäristö

Työn ohjaaja Kaarina Ranne

Tampere 11/2010

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Opettajakoulutuksen kehittämishanke

Hely Tulijoki
Ahlmanin tilapuoti
Opiskelijoiden uusi oppimisympäristö
48 sivua
Marraskuu 2010
Työn ohjaaja Kaarina Ranne

TIIVISTELMÄ

Tarkastelen tässä työssäni Ahlmanin Tilapuotia opiskelijoiden uutena oppimisympäristönä. Tilapuoti on avattu 2009 ja toimii lähialueen tuottajien, kädentaitajien ja Ahlmanin omien tuotteiden myymälänä.

Teoreettisen viitekehyksen kautta tutkin, millaisia ominaisuuksia ja ulottuvuuksia Tilapuodilla on oppimisympäristönä. Olen käyttänyt työssäni pääosin Jyri Mannisen oppimisympäristöjen jaottelua. Tavoitteeni ei niinkään ole ollut kehittää Tilapuotia vaan tuoda Tilapuoti oppimisympäristönä näkyväksi ja tietoisuuteen siitä millainen se opiskelijoille on. Olen ottanut tarkasteluun myös tutkivan oppimisen mallin ja miten sitä voisi toteuttaa Tilapuodissa.

Opiskelijan oppimisen merkityksellisyys ja usko opitun siirtovaikutuksista toisiin konteksteihin oli empiirisen tutkimuksen kohteena. Suurin osa opiskelijoista vastasi kysymykseen opiskelun merkityksestä arkielämään, että opitulla oli paljon tai jonkin verran merkitystä. Samansuuntainen oli vastaus opitun siirtämisestä toiseen ympäristöön. Voidaan sanoa, että opiskelijat hyödyntävät informaaleja oppimisympäristöjä opiskellessaan formaalissa Tilapuodissa ja osaavat rakentaa sellaista tietoa, joka on hyödynnettävissä toisissa konteksteissa.

Perehdyttämiskansio auttaa opiskelijaa tutustumaan siihen, mitä Tilapuodissa päivän aikana tapahtuu. Se toimii opiskelun pohjana, johon sekä ohjaaja että opiskelija voivat tukeutua. Kirjallinen dokumentti perehdyttävistä asioista takaa sen, etteivät opiskelvat asiat ole vain ohjaajan muistin varassa.

Ohjaus on olennainen osa Tilapuodin oppimisympäristöä. Tavoitteena on esitellä, mitä ohjaus on ja miten sitä on parasta toteuttaa. Keskeisenä antina on esitelty erilaisia ohjauskeskustelun välineitä, joiden avulla ohjaaja voi parantaa ohjauksensa laatua.

Olen tehnyt tämän työn etupäässä hyödyttämään omaa ohjaustyötäni mutta myös keskustelun pohjaksi ja ehkä inspiraation lähteeksi kehittää Tilapuodista vielä parempi oppimisympäristö opiskelijoille.

Asiasanat: Oppimisympäristö, Ohjaus, Vuorovaikutus

Sisältö

1. Johdanto	6
2. Ahlmanin koulun synty	7
2.1 Gabriel Ahlman.....	7
2.2 Ahlmanin koulua perustamassa	7
3. Ahlmanin ammattiopisto nykyään	9
3.1 Toisen asteen koulutus	9
3.2. Aikuiskoulutus	9
3.3 Ahlmanin liiketoiminta	10
3.3.1 Kartano.....	10
3.3.2 Navetta	10
3.3.3 Pieneläinklinikka.....	11
3.3.4 Tilapuoti	11
3.4 Ahlmanin arvot.....	12
4. Oppimisympäristöajattelua	13
4.2 Avoin ja suljettu oppimisympäristö	13
4.3 Tilapuoti – avoin vai suljettu.....	16
4.4 Tilapuoti kontekstuaalisena oppimisympäristönä.....	17
4.5 Tilapuoti erilaisista näkökulmista	18
4.5.1 Fyysinen Tilapuoti	18
4.5.2 Tilapuoti sosiaalisena ja psykologisena oppimisympäristönä	19
4.5.3 Tilapuoti teknisenä oppimisympäristönä	20
4.5.4. Tilapuoti paikallisena oppimisympäristönä	21
4.5.5. Tilapuoti didaktisena oppimisympäristönä	22
5. Tutkiva oppiminen	24
5.1. Tutkivan oppimisen teoriaa.....	24
5.2 Tilapuoti ja tutkiva oppiminen	25
6. Opiskelija Tilapuodissa	26
6.2. Opiskelijan tietovarannot	27
7. Kartoituskysely	29
7.1 Kartoituseroongelma	29
7.2 Kartoituksen toteutus	29
7.3 Kartoituksen tulokset	30

8. Ohjaus	32
8.1 Ohjaus auttamisena	32
8.2. Ohjaus vuorovaikutuksen tuottamisen tapana.....	32
8.3 Ohjauskeskustelun välineitä.....	33
8.3.1 Kunnioitus ja empatia	33
8.3.2 Sopiminen	33
8.3.3 Kysyminen, selventäminen ja tarkentaminen	34
8.3.4 Konkretisoiminen ja välittömyys	34
8.3.5 Yhteenvetäminen.....	34
8.3.6 Tavoitteen asettaminen, toiminnan suunnittelu ja ongelmanratkaisu	35
9. Pohdinta	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	40

1. Johdanto

Ahlmanin ammattiopisto on kulkenut pitkän tien 1900- luvun alusta 2000- luvulle. Testamenttilahjoituksen turvin perustettu koulu on ollut kovissakin myllerryksissä ja on sitä edelleen , koska paineet fuusioitua suurempiin koulutuskuntayhtymiin on kova. Itsenäisyys on kuitenkin säilynyt paljolti omaperäisyyden ansioista.

Tilapuoti on eräällä tapaa yksi tulevaisuuden vision toteutus, kun Ahlman teki päätöksen siirtyä lähiruoka-ajatteluun. Tämän hetkinen tilanne näyttää siltä, että päätös on kannattanut ja uusi Juustola on jatkoa Tilapuodin aatemaailmalle. Ehkä Ahlmanin vahvuus on juuri siinä, että se osaa yhdistää tulevaisuuden haasteisiin sen vahvan perinteen, joka Gabriel Ahlmanin persoonasta ja ajasta nousee.

Tilapuoti opiskelijoiden oppimisympäristönä jatkaa samalla perinteiden vaalimisen tiellä, mutta samalla se haastaa opiskelijat oppimaan uutta. Gabriel Ahlman voisi hyvillä mielin katsella tämän päivän Tilapuotityöskentelyä ja luotta siihen, että seuraavatkin 100 vuotta tontilla jaksetaan ahertaa uutta luoden ja vanhaa vaalien.

2. Ahlmanin koulun synty

2.1 Gabriel Ahlman

Ahlmanin koulu on syntynyt yksityisen testamenttilahjoituksen ansiosta. Gabriel Ahlman, joka syntyi 1737 Perniön kirkkoherran apulaisen pojaksi, koulutti itsensä kruununvoudiksi ja toimi Satakunnan kihlakunnassa. Hän oli kiinnostunut käytännön maanviljelyksestä ajan hengen mukaisesti ja siksi hän luopui 1777 kruununvoudin virasta ja vuokrasi Liuksialan ja Nokian tilat, jotta voisi harjoittaa maanviljelijän ammattia. Ostettuaan Hatanpään kartanon hän oli Tampereen suurin maanomistaja.

Gabriel Ahlman oli taitava liikemies, joka kartutti omaisuuttaan erilaisilla liiketoimilla kuten saha- ja myllytoiminnalla, viinan poltolla ja myynnillä, arvopapereilla, rahan lainaamisella ja obligaatioiden välittämällä. Gabriel Ahlman muutti 1774 vaimonsa kanssa Tampereelle, joka oli vireä tehdaskaupunki ja tarjosi otolliset mahdollisuudet vaurastumiseen. Ahlmanin pariskunta oli lapseton ja niin Gabriel Ahlmanille tuli mietittäväksi, mitä tapahtuu suurelle omaisuudelle hänen kuolemansa jälkeen. Gabriel Ahlman kuoli rintatautiin vuonna 1799. (Sarkkola 2004, 15.)

2.2 Ahlmanin koulua perustamassa

Koska maanviljelys oli ollut Gabriel Ahlmanin sydäntä lähellä, hän halusi jättää osan omaisuudestaan sellaiseen käyttöön, joka hyödyntää suomalaista maanviljelystä. Siksi hän halusi, että rahoilla järjestetään opetusta

Tampereen ympäristöpitäjien köyhille rahvaan lapsille ei yksinomaan sisäluvussa ja kristinopissa ja jos halutaan niin kirjoituksessa ja laskennossa, vaan myös järkevän maatalouden tärkeimmissä askareissa (Sarkkola 2004, 16).

Testamentin toimeenpanijaksi määrättiin Tampereen Talousseura, jonka toiminnassa Gabriel Ahlman oli ahkerasti ollut mukana. Tehtävä ei ollut helppo, koska lukuisat riidat Talousseuran sisällä, omaisten kanssa sekä siitä, miten testamentin henkeä tulisi tulkita, veivät aikaa ja voimavaroja. 100 vuotta kului aikaa Gabrielin kuolemasta siihen, kun ensimmäiset oppilaat saapuivat maamieskouluun lokakuussa 1904. Emäntäkoulu aloitti helmikuussa 1905. 1908 koulu muutti oman katon alle Seppälän tilalle, jossa se tänäänkin toimii. (Sarkkola 2004, 17, 30, 32.)

Gabriel Ahlmanin muistoa vaalitaan koulussa juhlimalla Gabrielin päivää. Osa historian havinaa on oma Gabrielin leivos, jota tarjoillaan koulun omissa tilaisuuksissa ja Kartanon liiketoiminnan menuvaihtoehdoissa.

3. Ahlmanin ammattiopisto nykyään

3.1 Toisen asteen koulutus

Ahlmanin ammattiopistossa on tapahtunut paljon muutoksia sitten vuoden 1908 oman katon alle tapahtuneen muuton jälkeen. Linjoja on muuteltu aina sen aikaisten koulu-uudistusten mukaisesti mutta vaikka koulu on ollut rajuissakin myllerryksissä, niin Ahlmanin nimi ja yksityinen omistus pohja ovat säilyneet, samoin perinteiden vaalinta. Entiset emäntäkoululaiset ovat vaihtuneet tämän päivän kokki- ja tarjoilijaopiskelijoihin ja maamieskoululaiset eläintenhoitajiin ja puutarhuriin. Koulussa annetaan lisäksi nuorisoasteella ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmentavaa koulutusta. (Ammattiopisto nuorille 2010.)

Teorian ja käytännön opetusta annetaan opiskelijoille mahdollisimman todenmukaisissa oppimisympäristöissä. Puutarhaopiskelijat työskentelevät puutarhassa, kasvihuoneella tai kasvimaalla. Eläintenhoitajien oppimispaikkoina toimivat navetat ja pieneläinklinikka. Kokkiopiskelijat tekevät ruokaa opetuskeittiöissä ja opetusravintoloissa ja samassa ravintolassa tarjoilijat opettelevat omaa ammattiaan. Tavoitteena on ollut kokemuksellinen (eli induktiivinen) lähestymistapa opittaviin asioihin. Tämä näkyy käytännössä siinä, kuinka 1.vuoden opiskelijat opiskelevat teorian tietoa käytännön töissä.

3.2. Aikuiskoulutus

Ahlmanin ammattiopistolla on myös aikuisille suunnattua koulutusta, josta vastaa Ahlman- Instituutti. Aikuisille suunnattua koulutusta on floristien ammattitutkinto, puutarha-alan perustutkinto, myynnin ammattitutkinto, erä- ja luonto-oppaan ammattitutkinto ja eläintenhoitajien ammattitutkinto, josta valmistuu klinikkaeläinhoitajia. Lisäksi Ahlman- Instituutti järjestää erilaisia täydennyskoulutuksia ja harrastustoimintaan liittyvää kurssitoimintaa (Ahlman-instituutti 2010.)

3.3 Ahlmanin liiketoiminta

3.3.1 Kartano

Ahlmanin Kartanon liiketoiminta pitää sisällään majoituspalveluja, kokous- ja juhlapalveluja, sekä ateria- ja ravintolapalveluja. Majoitusvieraita varten koululla toimii hotelli, joka toimii myös opiskelijoiden oppimisympäristönä.

Ahlmanin kokous- ja juhlatiloja tarjotaan pirkanmaalaisille yrityksille ja yksityisille erilaisten kokousten ja juhlien pitopaikaksi. Tiloja on erikokoisia ja – tyyppisiä erilaisiin tarpeisiin. Omaleimaisen lisän palveluihin tuovat savusauna ja kylpytynnyri. Osana kokouspalveluja Ahlmanilla toimii kaksi ravintolaa, joista toinen on opetusravintola Anna ja toinen on opiskelijaravintola Kapusta. Molemmat toimivat myös opiskelijoiden oppimisympäristöinä. Molemmissa ravintoloissa on myös alkoholin anniskeluoikeudet (Ahlmanin Kartano, 2010.)

3.3.2 Navetta

Ahlmanin navetta toimii opetusnavettana ja vuodesta 2008 Länsisuomenkarjan ja Itäsuomenkarjan l. kyytön geenipankkinavettana. Navetoita on 3 kpl, joista vanhin on rakennettu 1928. Nautakarjaa tilalla on 80 - 90 kpl, joista lehmiä 42 kpl. Lampaita on 5 kpl, vuohia 3 kpl, kanoja 120 kpl ja hevosia 2 kpl. Munituskanoja lukuun ottamatta koko karja on maatiaisrotuja. Pieneläimiä, jyrsojia ja lintuja varten on vanhaan navettaan tehty omat tilat. Navetalla toimii tilan oma maitobaari, josta on mahdollisuus ostaa käsittelemätöntä lehmän maitoa asiakkaan omaan astiaan. Lisäksi myydään kananmunia sekä vuohen että kyytön maitoa sekä ternimaitoa pakasteena (liite 1.)

3.3.3 Pieneläinklinikka

Pieneläinklinikka aloitti toimintansa keväällä 2010. Siellä eläinlääkäri ja pieneläinhoitaja hoitavat asiakkaiden pieneläimiä antamalla perusterveydenhoitoa, pehmytkudoskirurgiaa ja ruokavalihoitoa. Klinikka toimii myös opiskelijoiden oppimisympäristönä.

3.3.4 Tilapuoti

Tilapuoti avattiin Ahlmanin ammattiopiston yhteyteen marraskuussa 2009. Jo aiemmin oli ollut nähtävissä se, kuinka kysyttyjä esim. Ahlmanilla valmistetut leivonnaiset olivat. Tästä oli todisteena ne lukuisat joulumyyjäiset, syysmarkkinat ja puutarhapäivät, jolloin Ahlmanin tuotteita, leivonnaisia, ruokaa ja käsitöitä oli tarjolla ulkopuolisille ostajille. Kysyntä oli aina tarjontaa suurempi eikä kysyntä näyttänyt laantuvan vuosien varrella vaan kasvoi koko ajan. Silloin tuli mietittäväksi erillisen myymälän perustaminen vastaamaan lähiruoan kasvavaan kysyntään. Samaan aikaan Ahlmanilla tehtiin päätös koko talon siirtymisestä käyttämään lähiruokaa kaikissa elintarviketoimituksissa. Navetalla oli jo siirrytty maatiaisrotuihin, joka osaltaan oli päätös siirtyä lähiruokaajatteluun.

Tilapuodin toimintaa ohjaa liiketoimintasuunnitelma, jossa tilapuoti on määritelty myös opiskelijoiden oppimisympäristöksi. Vaikka tilapuoti on kauppa, sen tavoitteena ei ole tuottaa suuria voittoja vaan sellainen katemarginaali, joilla toiminnasta aiheutuvat kulut voidaan peittää.

3.3.5 Juustola

Ahlmanin ammattiopiston uusin valloitus on juustolan perustaminen. Siellä omalla tilalla tuotetusta maatiaiskarjan maidosta jalostetaan juustoja, jukurttia, viiliä ja rahkaa. Tuotteet pakataan juustolassa ja viedään myyntiin tilapuotiin. Juustola avattiin marras-

kuussa 2010. Juustolassa työskentelee juustomestari opiskelijoiden kanssa ja pak-
kausapuna opiskelijaravintola Kapustan työntekijät.

3.4 Ahlmanin arvot

Ahlmanin arvot on määritelty 2003. Jokaisella ahlmanilaisella pitää olla sama ja yhtei-
seksi koettu arvopohja, joka ohjaa kaikkea toimintaa Ahlmanin mäellä, niin opetusta
kuin tukitoimintojakin. Ahlmanin arvot nojaavat vahvasti historiaan ja sieltä nouseviin
perinteisiin.

Ahlmanin arvot :

A rvostus

H yvinvointi

L uonnonläheisyys

M aaseudun elinvoimaisuus

A mmattitaito

N äkyvyys (Hovila 2004, 11.)

Ahlmanin arvot ovat osaltaan luomassa Ahlmanin työyhteisöön ominaista Ahlmanin
henkeä, jonka esim. tilapuodin asiakkaat ja monet Ahlmanilla vierailevat kokousvieraat
aistivat omaleimaisena tunnelmana.

4. Oppimisympäristöajattelua

4.1 Mikä on oppimisympäristö?

Oppimisympäristö määritellään tässä paikaksi, tilaksi, yhteisöksi tai toimintakäytännöksi, jonka tarkoitus on edistää oppimista (Manninen & Pesonen 1997, 268). Se pitää sisällään monenlaisia ulottuvuuksia ja jaotteluja, jotka voivat olla toisilleen päällekkäisiä. Samalla tavalla mikään yksittäinen elementti ei automaattisesti sulje toista pois. Kun pohditaan oppimisympäristöjä, niin mietittäväksi tulee, missä kaikkialla oppimista tapahtuu. Perinteinen kouluopetus, jota koulussa annetaan, kuuluu formaaliin oppimisen ympäristöön. Informaali ympäristö pitää sisällään minkä tahansa paikan tai tilanteen, joissa oppimista tapahtuu. Oppiminen on usein oppimista arkipäivän tilanteissa. Non-formaali ympäristö voi olla esim. kirjasto tai tiedekeskus, jossa voi tapahtua sekä tavoitteellista että tahatonta oppimista. (Kumpulainen ym. 2010, 92.)

Tutuin oppimisympäristö on koulun luokkahuone. Muita oppimisympäristöjä ovat vaikkapa kirjasto, työpaikka, opetussuunnitelma, metsä, virtuaaliset ja muut teknologiaa hyödyntävät oppimisympäristöt, kuten moodle keskustelualusta. Juuri teknologiaa hyödyntävistä menetelmistä on alettu ensin puhua oppimisympäristöinä (Manninen 2007, 40).

4.2 Avoin ja suljettu oppimisympäristö

Nykyään puhutaan paljon avoimista oppimisympäristöistä, kun halutaan painottaa sitä, että opetus on viety pois tavanomaisista luokkahuoneista, joissa opettajavetoisesti opetus tapahtuu. Yksin fyysinen oppimisympäristö ei tee oppimisympäristöstä avointa tai suljettua vaan esim. avoimuus merkitsee sitä, että oppijalla on laajempi itsemääräämisoikeus opiskelun tavoitteista. Oppimistehtävät eivät ole tarkasti määriteltyjä tai rajattuja

ja opiskeluajankohta on omaehtoista. (Manninen ym.2007, 31.) Seuraavalla sivulla on esitettyä Mannisen ja Pesosen (1997) taulukko oppimisympäristön eri osatekijöistä suljettu – avoin -ulottuvuudella.

Taulukko 1. Oppimisympäristön osatekijöitä avoin - suljettu-ulottuvuudella (Manninen & Pesonen 1997).

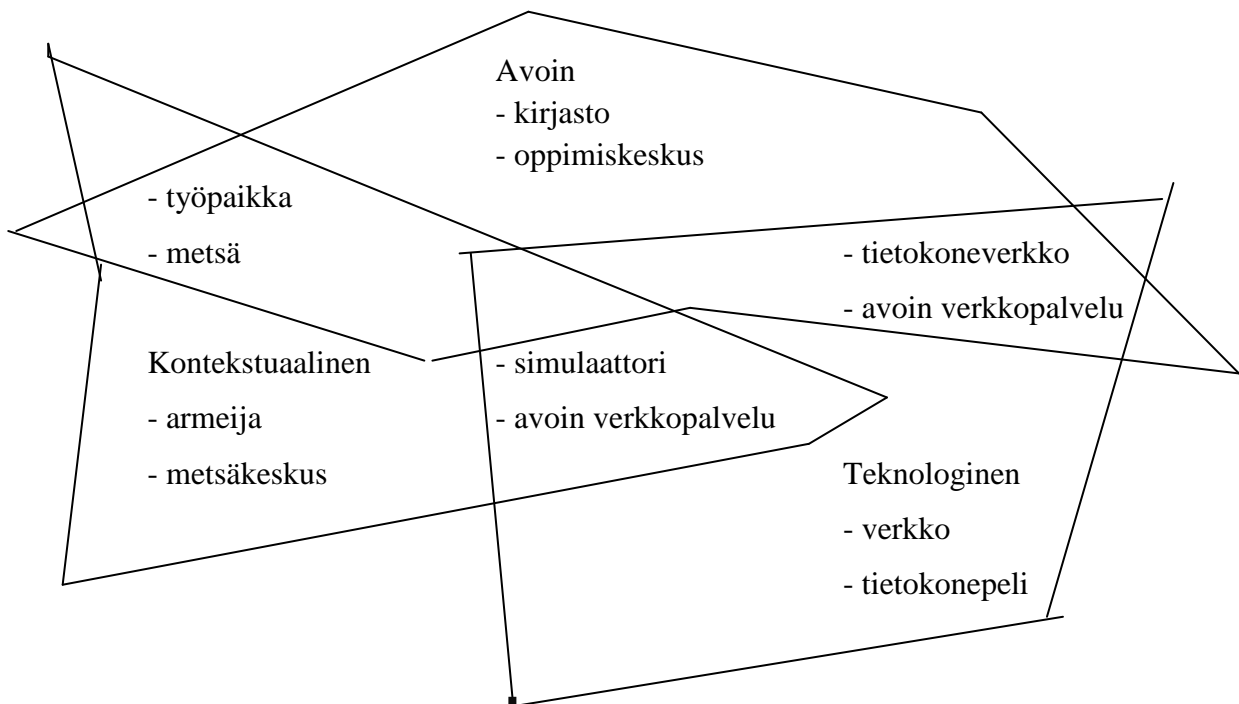
	SULJETTU	AVOIN
MOTIIVI	Ulkoinen	Sisäsyntyinen
OPISKELUPÄÄTÖS	Muiden painostukset	Omaehtoinen
OSALLISTUMISTAPA	Kurssimuotoinen	Itseopiskelu
TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY	kouluttaja, organisaatio, yhteiskunta	Itse
AIKA	Sovitut kokoontumiset	Vapaus ajasta, opiskelu omaan tahtiin milloin vain
PAIKKA	Opiskelu sidottu tiettyyn paikkaan	Vapaus paikasta, opiskelu missä vain
OPPISÄÄLLÖT	Kaikille yhteiset	Yksilöllisesti räätälöidyt
OPISKELTAVAN TIEDON LUONNE	Selkeästi rajatut ongelmat ja vastaukset, oppiaineperustaisuus, tiedon objektiivisuus	Laajat, soveltamista ja ongelmanratkaisua vaativat kokonaisuudet, tiedon relatiivisuus
KONTEKSTI	Oppilaitos	Reaalitodellisuus
YHTEYS REAALIMAAILMAAN	Puuttuu kokonaan	Ongelmakeskeinen, oppimisprojektikohtainen opiskelu
SAAVUTETTAVUUS	Opiskelijat valitaan, pääsykokeet	Avoin kaikille halukkaille
TOTEUTUSTAPA	Kurssipohjainen	Itseopiskelu
OPISKELUTAHTI	Ennaltamäärätty	Itse määrätty
MENETELMÄT	Yksi tiedon omaksumisen /välittämisen kanava	Useita vaihtoehtoisia tai toisiaan täydentäviä välineitä
YHTEISTOIMINNALLISUUS	Yksinopiskelua, ajattelu- ja reflektioprosessit tapahtuvat yksin	Yhteistoiminnallista, vuorovaikutukseen perustuvaa oppimista
ARVIOINTI	Ulkopuolinen toiminta	Itsearviointi

Keltaisella värillä on ne ulottuvuudet, jotka toteutuvat Tilapuodissa. Taulukosta voidaan nähdä, että kaikkia avoimen oppimisympäristön ehtoja on vaikea toteuttaa yhtä aikaa, esim. jos opiskelija saa itse päättää omasta opiskeluajasta, ajat käyvät harvoin yksiin muiden opiskelijoiden kanssa ja yhteistoiminnallisuutta on vaikea toteuttaa, jos tapausajankohtaa ei ole määritelty. Täysin avoin oppimisympäristö ei ole edes aina järkevää oppimisen kannalta ja täysin suljettu malli voi olla joissakin tilanteissa varsin tehokas tapa opiskella. (Manninen ym. 2007, 31, 33.)

4.3 Tilapuoti – avoin vai suljettu

Kun tarkastelee Tilapuotia oppimisympäristönä, niin huomaa varsin pian, että se on melko suljettu oppimisympäristö. Otetaan esimerkiksi puutarhuriopiskelijat, jotka tekevät työvuoroja Tilapuodissa yhden päivän verran oppiakseen asiakaspalvelua ja kassatoimintoja. Opintojakso on puutarha-alalla toimiminen 20 ov. Suljettua tässä on määrättyssä tilassa eli Tilapuodissa opiskelu. Avointa siellä taas on se, että se tuo reaali maailman opiskelijan lähetyville. Tavoitteet on määritelty opetussuunnitelmassa, jossa sanotaan:” Tarkoitus on oppia asiakaspalvelua ja kassatoimintoja työvuoroja tekemällä Tilapuodissa”. Koska tavoitteita ei ole määritelty tämän tarkemmin, jättää se tilaa opiskelijan omille tavoitteille ja tukee näin avoimuutta. Ajan suhteen oppimisympäristö on suljettu siksi, että opiskelijat voivat tulla Tilapuotiin työskentelemään vain sen aukioloaikoina. Avointa taas silloin, kun kuka tahansa opiskelija voi tulla Tilapuotiin ja pyytää lupaa opetella esim. kassakoneen käyttöä. Käytännössä kuitenkin opiskelijoille on tehty Tilapuotiin työvuorotaulukko, jotta vältetään ruuhkat ja päällekkäisyydet ja toisaalta tilanteet, että kukaan ei olisi Tilapuodissa työssä.

Avoin tai suljettu oppimisympäristö ovat siis yläkäsitteitä, joiden alle sijoittuvat erilaiset erityistapaukset, kuten kontekstuaaliset, virtuaaliset ja modernit oppimisympäristöt (Manninen & Pesola 1997, 267). Seuraavassa on kuva oppimisympäristöjen perustyypeistä, joissa avoin on yksi elementti kolmesta.

Kuvio 1. Oppimisympäristön perustyyli (Manninen ym. 2007, 30).

4.4 Tilapuoti kontekstuaalisena oppimisympäristönä

Kontekstuaalinen oppimisympäristö tarkoittaa todelliseen toimintaympäristöön sijoittuvaa toimintaa. Sen perusajatuksena on opetuksen siirtäminen pois perinteiseksi koetusta, suljetusta luokkahuoneesta todellisiin ympäristöihin. Perinteinen opetus nojautuu opetussuunnitelmaan, jossa määritellään oppimisen tavoitteet, opetusmenetelmät, arvioinnin kohteet ja tavat. Oppisisällöt ovat ennalta määräytyt, opetusta annetaan usein opettajajohtoisesti ja oppitunnit on päätetty tietyiksi opetustunneiksi. Opetussuunnitelma-ajatuksessa oppimisen kohteena ovat opetussuunnitelmassa olevat oppisisällöt, kun taas oppimisympäristöajatuksessa oppimisen kohteena on reaali maailma ja sieltä nousevat ongelmat. Kontekstuaalisessa oppimisympäristössä opiskelija muuttuu aktiiviseksi kokeilijaksi ja tekijäksi ja opettaja on tukija ja ohjaaja. (Manninen & Pesonen 1997, 271.)

Kuviossa 1 kontekstuaalisena oppimisympäristönä armeija ei ole avoin ympäristö, koska opiskeltavat asiat on tarkoin määritelty. Työpaikka tai metsä ovat esimerkkejä avoimista kontekstuaalisista ympäristöistä, joissa todellisessa ympäristössä voi oppia omaan tahtiin itselle asetettujen oppimistavoitteiden mukaisesti (Manninen ym. 2007, 30.)

Tilapuoti kontekstuaalisena oppimisympäristönä on kauppa, jossa opiskelijat harjoittelevat kassakoneen käyttöä ja asiakaspalvelua todellisen kassakoneen ja asiakkaiden kanssa. Tilapuoti edustaa näin oppimisympäristönä reaalitodellisuutta, jossa tilanteet ohjaavat oppimista. Jos kassa- ja asiakaspalvelua opiskeltaisiin luokassa harjoituskassakoneen välityksellä ja tilanteet olisivat keksittyjä asiakaspalveluharjoituksia, oppimisympäristö olisi suljetumpi kuin Tilapuodissa työskenneltäessä. Vaikka opiskelijoiden on tarkoitus oppia ennalta sovittuja taitoja, kontekstuaalinen oppimisympäristö ruokkii opiskelijoiden omia oppimistavoitteita.

4.5 Tilapuoti erilaisista näkökulmista

Manninen ym. (2007, 36) jaottelevat oppimisympäristöt viiteen erilaiseen näkökulmaan. Näissä tarkastelun kohteena ovat oppimisympäristön erilaiset ulottuvuudet.

1. Fyysinen
2. Sosiaalinen
3. Tekninen
4. Paikallinen
5. Didaktinen

4.5.1 Fyysinen Tilapuoti

Kun oppimisympäristöä tarkastellaan fyysisenä ympäristönä, tutuin miellelyhtymä on luokkahuone tai koulurakennus. Koulusuunnittelu keskittyy oppimista tukevien tilojen suunnitteluun. Vastaavasti työpaikoilla ja työssä tilojen suunnittelussa tarkastellaan, miten tilat tukevat tai estävät oppimista. Tässä näkökulmassa tarkastelussa ovat tilojen turvallisuus, viihtyvyys, mukavuus ja terveellisyys. (Manninen ym. 2007, 38.)

Tilapuoti on 70m² suuruinen kauppa ja siellä on kylmäsäilytyksen tarkoitettuja vitriineitä 5 kpl. Tilassa on asiakaspalveluun tarkoitettuja pöytiä 2 kpl, joista toisella on kassa ja jäätelöallas. Koska tila on pieni kauppa, sinne ei mahdu montaa opiskelijaa kerrallaan. Tilassa on kaupan yhteydessä myös pieni lämmin varasto, joka ei ole asiakaspal-

velutilaa. Tietokoneella voi tehdä tiedonhankintaa. Tilapuodissa on mahdollisuus myös kahvitteeluun, joka lisää asiakkaiden viihtyvyyttä. Tilapuoti on opiskelijoille mieluisa oppimisympäristö, varmasti osaksi siitä syystä, että siellä on vain yksi tai kaksi opiskelijaa kerrallaan eikä koko luokkaa. Kun ohjaus on yksilöllistä, voi keskittyä vain oman oppimiseen.

Tilapuoti on turvallinen oppimisympäristö, koska siellä ei ole mitään isoja, vaarallisia koneita, joiden käytön turvallisuutta tulee valvoa niin kuin keittiöissä. Ergonomisesti haastavia tehtäviä ovat jauhojen pussitus, koska jauhot tulevat osaksi 25 kg:n säkeissä. Vaarallisista nostoista päästäisiin eroon, jos jauhot tulisivat Tilapuotiin valmiiksi pakattuina. Viihtyisyyttä on ajateltu Tilapuodissa lähinnä asiakkaiden näkökulmasta. Suuret ikkunat tekevät tilasta avaramman näköisen ja ikkunoiden avulla on helppo opastaa Tilapuodissa asioivia asiakkaita esim. Maitobaariin. Jos asiakkaat kokevat Tilapuodin viihtyisänä, on se sitä varmasti myös opiskelijoille. Valvontakamerat tilapuodin läheisyydessä lisäävät sekä asiakkaiden, opiskelijoiden että henkilökunnan turvallisuutta.

4.5.2 Tilapuoti sosiaalisena ja psykologisena oppimisympäristönä

Sosiaalinen vuorovaikutus ja sitä tukeva ilmapiiri ovat riippuvaisia toisistaan. Tässä näkökulmassa tutkimuksen kohteena on sosiaalinen vuorovaikutus, ryhmäprosessit, yhteistoiminnallisuus, kommunikaatio ja dialogi. Hyvä luottamus yksilöiden välillä, yksilöiden kunnioitus ja ryhmädynamiikan toimiminen luovat oppimisympäristöön hyvää psyykkistä ilmapiiriä, joka ruokkii oppimista. (Manninen ym. 2007, 38.)

Kun tarkastelussa on vuorovaikutus, niin huomio kiinnittyy helposti vuorovaikutusta korostaviin oppimisteorioihin. Konstruktivistinen oppimisteoria korostaa tiedon rakentamista vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Sille on ominaista prosessiluonne, ei yksittäiset informatiiviset tiedot. Sen sateenvarjon alle sijoittuvat Kolbin kokemuksellinen oppiminen, yhteisöllinen ja yhteistoiminnallinen oppiminen sekä tutkiva oppiminen. (Manninen ym. 2007, 54.)

Opiskelija on Tilapuodissa vuorovaikutuksessa ohjaajan, Tilapuotiin myytäviä tuotteita tuovien henkilöiden ja asiakkaiden kanssa. Tärkein kontakti on asiakas. Opiskelija oppii asiakaspalvelussa kohtaamaan asiakkaan, vastaamaan kysymyksiin, tervehtimään asiakasta, hymyilemään, puhuttelemaan ja palvelemaan asiakasta. Asiakaspalvelutilanteet ovat erilaisia Tilapuodissa kuin esim. opetusravintola Annassa. Tämä johtuu siitä, että Tilapuodissa asiakkaita käy nopealla rytmillä ja heidän Tilapuodissa viettämänsä aika on melko lyhyt. Tästä syystä tärkeää on kohdata jokainen asiakas yksilöllisesti huomioiden, jotta opiskelija voi luoda luottamuksellisen kontaktin asiakkaan ja itsensä välille. Luottamus näkyy Tilapuodissa positiivisena ilmapiirinä, asiakasta kunnioittavana asenteena. Hyvän ilmapiirin luotuaan opiskelijan on helppo olla vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa ja oppia. Koska opiskelija ei voi jakaa asiakkaan kanssa kokemuksiaan palvelutilanteista, tulee ohjaajan olla läsnä kuuntelemassa ja jakamassa opiskelijan kokemuksia.

4.5.3 Tilapuoti teknisenä oppimisympäristönä

1990-luvulla syntyneitä opiskelijoita, joille tietokoneen käsittely on opittu taito jo varhaislapsuudessa sanotaan diginatiiveiksi (Kumpulainen ym. 2010, 83). Näille tietokonevälitteinen viestintä (TKV) on osa arkipäivää ja he tulevat varmasti tulevaisuudessa vaatimaan tietotekniikan parempaa hyödyntämistä oppimisen tukena. Oppimisympäristökäsite tulkittiinkin ensin koskemaan tietokonepohjaisia oppimisympäristöjä, vaikka näin ei olekaan. Tietotekniikkaa hyödyntämällä voidaan oppimisympäristöön suunnitella erilaisia oppimista tukevia ratkaisuja. Moodle-oppimisympäristö on tällainen verkkopohjainen itsessään jo oppimisympäristö, jossa voi etsiä tietoa, hyödyntää oppimateriaaleja, keskustella, saada reaaliaikaista tukea ja työstää erilaisia oppimistehtäviä. (Manninen ym. 2007, 79.) Tyypillistä tietotekniikalle on se, että kehitys on nopeaa eikä alan tutkimus pysy samassa tahdissa mukana. Esimerkkinä tästä kehityksestä voidaan pitää vaikka interaktiivista älytaulua, joka leviää kouluihin sitä mukaan, kun hinta laskee, mutta josta on erittäin vähän tutkimustietoa. Tilapuodissa on tietokone tiedon etsintää helpottamaan, mutta tietotekniikka ei muuten ole siellä suuressa roolissa.

Blended learning on tietotekniikkaa hyödyntävä opetusmenetelmä, jossa tieto- ja viestintätieteet integroidaan toisen opetusmenetelmän sisään. Näin voidaan luoda useita erilaisia oppimisympäristöjä, joissa kaikissa on sama oppimisen tavoite. Oppimisympäristöt eivät ole ajallisesti rajattuja vaan sulautuvat toistensa lomaan. (Manninen ym. 2007, 90.)

Tilapuodissa sulautuvaa opetusta voitaisiin toteuttaa järjestämällä Tilapuodissa työskentelyn rinnalle Moodle tai blogi oppimisympäristö, jossa opiskelijat voisivat tehdä asiakaspalvelun tehtäviä tai keskustella merkityksellisistä asiakaspalvelutilanteista toistensa kanssa.

4.5.4. Tilapuoti paikallisena oppimisympäristönä

Paikallisuuden taustalla on kontekstuaalinen oppimiskäsitys, jossa oppiminen pitäisi toteuttaa mahdollisimman aidoissa tilanteissa, joissa oppimista on myös tarkoitus myöhemmin soveltaa. Varsin usein oppimisympäristö tulkitaan koulun ympärillä olevaan ”todellisuuteen” sijoittuvana opiskelupaikkana. Paikallisessa näkökulmassa on tarkoitus pohtia, miten koulun ulkopuolisia paikkoja voidaan hyödyntää opetuksessa ja millaista oppimista niissä tapahtuu itsestään. (Manninen ym. 2007, 40.)

Tilapuoti, vaikka se on Ahlmanilla oma yksikkönsä, joka toimii omissa tiloissaan, on se kuitenkin osa Ahlmanin koulua. Tämä koulun katon alla oleva työpaikka voi olla opiskelijoille vaikea ymmärtää koulun ulkopuoliseksi oppimisympäristöksi, jossa on työelämän säännöt. Nämä säännöt voivat poiketa koulun säännöistä ja aiheuttaa hämmennystä.

Tilapuoti on työpaikka, jossa työ on oppimisympäristönä. Työn kautta opiskelija oppii työssäoppimista, joka on ammattikasvatuksellinen menetelmä (Heikkilä 2006, 50).

Mannisen ym. mukaan (2007, 104) Työssä opitaan työssäoppimista, joka pitää sisällään työelämävalmiuksia, kuten säännöllisyyttä, vastuunottoa ja sosiaalisia taitoja. Työ opettaa myös ammatin ja sen kuinka sitä tehdään. Työhön liittyy työtehtävien tekemisen

oppimista ja asiantuntijuuden kehittymistä. Oppiva työorganisaatio tarkastelee oppimista organisaatiotasolla, joka tukee yksilöiden oppimista.

Tilapuodissa olevat opiskelijat tekevät työvuoroja oppiakseen kassa- ja myyntitoimintoja. Nämä taidot ovat osa heidän ammattitaitovaatimuksiaan. Sosiaalista vuorovaikutusta opitaan asiakaspalvelutilanteissa.

4.5.5. Tilapuoti didaktisena oppimisympäristönä

Didaktinen näkökulma tarkastelee opetusmenetelmiä, opetusmateriaaleja ja erilaisia oppimisteoreettisia malleja oppimista tukevan ympäristön luomisessa. Siinä opettajalla on tärkeä rooli suunnitella ja kehittää tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisiin oppimisympäristöihin. Tärkeitä kysymyksiä ovat mm. miten hyödynnetään erilaisia aistikanavia, miten haastetaan oppilas oppimaan ja miten oppimista tuetaan. (Manninen ym. 2007, 41.)

Päästäkseen alkuun tilapuotityöskentelyssä opiskelijan kanssa käydään läpi perehdyttämiskansio (liite 2), jossa on kirjattuna ne välttämättömät opittavat asiat, jotka opiskelijan on tunnettava voidakseen työskennellä Tilapuodissa. Perehdytyskansio on myös muistilappu niin opiskelijalle kuin ohjaajallekin siitä, että tärkeät asiat on käyty läpi.

Asiakaspalveluun ja kassatoimintoihin opiskelija tutustuu käytännön myyntityön kautta, jossa ohjaaja neuvoo ja ohjaa opiskelijaa kassakoneen käytössä niin, että opiskelija selviytyy myyntitapahtumasta. Tässä oppipoikamallissa ohjaus on henkilökohtaista, intensiivistä ja tarkkaa. Ohjaaja kontrolloi virheitä ja ohjaa opiskelijaa korjaamaan toimintaansa. Samalla ohjaaja kontrolloi toiminnan sujuvuutta. Vähitellen, kun opiskelija on oppinut selviytymään myyntitapahtumasta, ohjaaja vähentää ohjausta ja antaa opiskelijalle vastuuta omasta toiminnasta ja mahdollisuuden toteuttaa asiakaspalvelua omalla persoonallisella tavallaan. Didaktisena lähestymistapana learning by doing tarkoittaa Tilapuodissa sitä, että kassa- ja myyntitaitoja oppii parhaiten tekemällä kassa- ja myyntitapahtumia.

Hyvin suunniteltu oppimisympäristö ei automaattisesti takaa oppimista. Kun opiskelijat on jätetty ilman ohjausta, he eivät ole pystyneet hyödyntämään teoretietoa käytännössä. Toisille historiallinen tausta, oppimisen tapa ja kokemukset voivat olla sellaiset, että ohjauksen puute koetaan hankalaksi. (Heikkilä 2006, 72.)

Kannattavuusperiaatteella toimiva Tilapuoti tähtää voiton tavoitteluun. Tämä tavoite ei anna opiskelijalle juurikaan mahdollisuutta kokeilemiseen eikä epäonnistumiseen. Ohjauksella pyritään minimoimaan opiskelijan virheitä. Virheet ja niistä oppiminen ovat kuitenkin tärkeitä oppimiskokemuksia, joita tulisi jossain määrin sallia.

5. Tutkiva oppiminen

5.1. Tutkivan oppimisen teoriaa

Tutkivan oppimisen mallissa keskeistä on oppijan aktiivinen suhde tietoon. Erilaisia tiedon lähteitä käytetään monipuolisesti ja tietoon suhtaudutaan kriittisesti. (Kumpulainen ym. 2010, 93.)

Tutkivaa oppimista leimaa oppimisympäristön avoimuus. Siinä oppimista ei ole rajattu ajallisesti ja paikallisesti, vaan oppimisen muodostaa oma reflektio oppimisen prosessista, joka vaatii aikaa ja sosiaalista vuorovaikutusta. Tutkivan oppimisen perusajatus on se, että yhdessä oppii enemmän kuin yksin. Käytännössä tutkittavasta asiasta tehdään kysymyksiä, joihin haetaan vastauksia ryhmätyön keinoin. Tietoa tuotetaan, arvioidaan kriittisesti ja jaetaan vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa ja oppimisprosessin reflektion tuloksena syntyy jotain uutta, jota yksin ei olisi pystynyt tuottamaan. (Hakkarainen, Bollström-Huttunen, Pyysalo & Lonka 2005, 28, 29.)

Tutkivan oppimisen mallin käyttöönotto vaatii opettajalta tietoa ja perehtymistä asiaan. Kun koulussa on organisaatiotasolla tehty päätös siirtyä tutkivan oppimisen mallin mukaiseen oppimiseen, kynnys ottaa käyttöön uutta mallia on pienempi kuin, jos organisaatiotason päätös puuttuu. Tärkeää on kuitenkin huomata se, että jokainen voi halutesaan toteuttaa tutkivan oppimisen mallia, koska kaikkea vanhaa ei tarvitse heittää romukoppaan vaan uutta kannattaa ottaa käyttöön ja kehittää vähän kerrallaan esimerkiksi yhdistämällä uusia ja vanhoja menetelmiä ja vakiinnuttamalla uusia toimintatapoja vähitellen. Koulutusorganisaation kyky hyödyntää ja arvostaa osaavia ja ammattitaitoisia opettajia on keskeistä uusien toimintakulttuurien luomisessa (Hakkarainen ym. 2005, 15.)

5.2 Tilapuoti ja tutkiva oppiminen

Tilapuotityöskentelyssä ei juurikaan tietotekniikkaa voi hyödyntää. Tiedon etsintään se on kuitenkin hyödyllinen väline. Melkein kaikilla Tilapuodin tavarantoimittajilla on omat www- sivut, josta voi hakea tietoa kuluttajia askarruttaviin kysymyksiin.

Tutkivan oppimisen mallin mukaisesti tilapuotityöskentelyn rinnalle voi ottaa käyttöön moodle-oppimisalustan, jossa opiskelijoiden pienryhmät työstävät asiakaspalveluun ja kassatoimintoihin liittyviä, itse pohdiskeltuja ongelmia, luovat teoriaa, hakevat ja käyttävät tietoa kriittisesti ja etsivät vastauksia ongelmiin. Yhteinen tuotos on nähtävillä Moodlessa ja toiset saavat sitä kommentoida.

Toinen tapa on oppimispäiväkirjan tekeminen Moodle-alustalle tai blogi: opiskelija kirjaa Tilapuodissa koetun omakohtaisen asiakaspalvelutilanteen tai itselle merkittävän oppimiskokemuksen ja jakaa kokemuksen keskustelualueella. Toiset saavat kommentoida kokemusta, antaa palautetta ja oppia toisten kokemuksista. Näin Tilapuotityöskentelyyn saadaan vuorovaikutusta opiskelijoiden välille, vertaisarviointia ja arvokkaiden oppimiskokemusten reflektointia.

Opettajan tehtävä on pitää huoli siitä, että ryhmädynamiikka toimii, keskustelu ei lo-pahda ja auttaa ryhmää eteenpäin työssään, jos se meinaa pysähtyä vaikeuksia kohdattaen. Myös opettaja on tässä prosessissa, joka voi hyödyntää omia vahvuuksiaan siirtyessään kohti uusia toimintamalleja.

6. Opiskelija Tilapuodissa

6.1 Perehdytyskansio

Kansiossa käytävät asiat ovat sellaisia, joiden avulla opiskelija voi jatkaa työskentelyä Tilapuodissa. Ensimmäisenä asiana perehdytyskansiossa on pakkaamattomien leipien ja leivonnaisten asettelu myyntitiskeille ja hintalappujen asettelu. Perehdytyksen avulla opiskelija osaa laittaa Tilapuotiin tulevia myyntiartikkeleita esille ja tietää, keiden tuottajien tuotteita myymälässä on esillä.

Asiakaspalvelu lähtee Tilapuodissa omasta olemuksesta ja kohteliaisuussäännöistä asiakasta ja muita tilassa olevia kohtaan. Ohjauksessa tähdennetään sitä, että asun tulee olla puhdas. Hygieniamääräykset edellyttävät, että olemus on siisti, hiukset ovat kiinni eikä opiskelijalla saa olla lävistyksiä kasvojen alueella. Myöskään kynsilakkaa ei sallita eikä sormuksia.

Kohtelias asiakkaan kohtaaminen tarkoittaa sitä, että asiakasta tervehditään, hymyillään, katsotaan silmiin ja puhuteltaessa teititellään. Perehdytyksen tarkoitus on saada opiskelija ymmärtämään kohteliaan käytöksen merkitys vuorovaikutuksen synnyttämisessä. Sanat "kiitos" ja "olkaa hyvä" harjoitellaan ennen asiakkaan kohtaamista käytännössä.

Kassatoimintoihin opiskelija perehdytetään käytännön kassatoiminnoissa. Samalla opiskelija tutustuu suurimpaan osaan Tilapuodissa myytävistä tuotteista ja niiden tuottajiin (liite 3).

Pakkausmerkinnät ovat osa Tilapuodin omavalvontaa. Niissä tarkkaillaan parasta ennen- merkintää sekä viimeistä käyttöpäivää. Osa omavalvonnan suunnitelmaa on seurata kylmälaitteiden lämpötiloja ja kirjata niitä ylös omaksi dokumentoinniksi.

Tilapuodin puhtaanapito noudattelee samoja käytänteitä kuin muukin puhtaanapito Ahlmanin ammattiopistossa. Keskeistä siinä on se, että oikeat välineet ja menetelmät opetetaan opiskelijalle heti alusta lähtien, jolloin opiskelija voi hyödyntää muualla

Ahlmanilla saamansa puhtaanapidon opetusta tai hän voi viedä oppimansa toiseen koulun kontekstiin.

Ahlmanilla kestävän kehityksen toimintaa edistetään koko koulun alueella kaikissa toiminnoissa, niin myös Tilapuodissa. Kestävän kehityksen toiminta tarkoittaa Tilapuodissa sitä, että opiskelija osaa lajitella myymälästä tulevan jätteen oikein.

Lähiruokaideologia on keskeistä. Kaikki tuotteet ovat lähellä tuotettuja, vaikka lähiruokaideologiassa ei ole kyse kilometreistä. Opiskelija perehdytetään siihen, mikä on kyyttö ja miten se liittyy Ahlmanilla tuotettuun lähiruokaan. Opiskelija tutustuu myös muihin Ahlmanilla tuotettuihin lähiruokatuotteisiin. Juustolan toimintaan ei voi tutustua fyysisesti korkeiden hygieniavaatimusten takia, muuta Juustolassa tehty elintarvikkeet tulevat opiskelijalle tutuiksi. Samalla hahmottuu myös Tilapuodin ja Juustolan yhteistyötavat.

Näistä asioista on kerätty perehdyttämiskansio, joka käydään opiskelijan kanssa läpi ensimmäisen työpäivän aluksi. Tavoitteena on, että perehdyttämiskansion asioita opiskelija voi harjoitella käytännössä työtä tekemällä. Perehdyttämiskansio on työväline niin opiskelijalle kuin ohjaajallekin siitä, että kaikki sovitut asiat on käyty läpi. Opiskelija kirjaa kansioon asiat sitten, kun ne on käyty läpi. (liite 2.)

6.2. Opiskelijan tietovarannot

Ihminen oppii elämänsä aikana erilaisissa formaaleissa, informaaleissa ja nonformaaleissa oppimisympäristöissä. Kaikki se tieto, kokemus, taidot, tavat ja asenteet muodostavat tietovarantoja, joita käytämme selviytyäksemme arkipäivän haasteista. Tietovarannot ovat dynaamisia, joustavia ja vastavuoroisia, joita käytämme kouluissa, työpaikoilla, ystäväpiireissä ja harrastustoiminnoissa. Näiden tietovarantojen hyödyntämistä formaalissa opetuksessa ei ole tarpeeksi tiedostettu. (Kumpulainen ym. 2010, 11.)

Kouluyhteiskuntaa syytetään tänään siitä, ettei se kosketa nuorten arkitodellisuutta. Nuorten on vaikea löytää oppimastaan yhtymäkohtia omaan elämäänsä ja samalla merkityksiä oppimalleen. Tässä kontekstissa informaalien oppimisympäristöjen merkitys on tuoda niissä opitut asiat osaksi formaaleja oppimisympäristöjä. (Kumpulainen ym. 2010, 83.)

Kun tarkastellaan opiskelijan oppimista Tilapuodissa, hänen kokemuksensa, tietonsa, taitonsa ja asenteensa muodostavat tietovarantoja, joiden turvin hän tulee Tilapuotiin oppimaan. Tietovarannoissa on kokemuksia kaupassa asioimisesta, kesätyöpaikoista ja erilaisista harrastuksista. Näitä tietovarantoja hyväksikäyttäen opiskelija ratkoo uusia Tilapuodissa esille tulevia ongelmia oppiessaan asiakaspalvelua ja kassatoimintoja. Samalla hän muokkaa näiden kokemusten avulla omaa identiteettiään uudessa Tilapuodin ympäristössä.

Oppiakseen hyödyntämään erilaisia informaaleja ja formaaleja oppimisympäristöjä opiskelijan tulee osata tietovarantojen siirto. Oppimisen siirtovaikutus on yksi koululaitoksemme keskeisimmistä tavoitteista, koska koulun tulisi kehittää nimenomaan toimimista seiniensä ulkopuolella. Siirtymissä eli transfereissa ei ole kyse vain yksittäisten tietojen siirtämisestä toiseen, vaan opiskelija määrittelee oman identiteettinsä uudelleen uudessa ympäristössä. (Kumpulainen ym. 2010, 38-39.)

Tärkeää on huomata, että yhdessä kontekstissa opittu tieto ei itsessään siirry toiseen ympäristöön. Oppija luo edellytyksiä transferille jo oppiessaan uutta asiaa. Oppijan on saatava mahdollisuus kokeilla kykyjään ja taitojaan monipuolisesti useissa konteksteissa ja katsoa sisältöjä ja ongelmia erilaisista näkökulmista edesauttaakseen siirtovaikutusta. (Heikkilä 2006, 67.)

7. Kartoituskysely

7.1 Kartoitusongelma

Tein Tilapuodissa työskentelevien opiskelijoiden keskuudessa kyselykartoituksen (liite 4) siitä, miten opiskelijat kokevat opiskeltavien asioiden merkityksen omassa elämässään ja millaisella todennäköisyydellä he näkevät Tilapuodissa opiskeltavien asioiden siirtovaikutusmahdollisuuden toisiin oppimisympäristöihin. Lisäksi kysyin sitä, mitä opiskelijat haluavat mieluiten oppia asiakaspalvelu- ja kassatoimintojen lisäksi.

Tarkoituksena oli kartoittaa, koskettavatko Tilapuodissa työskentely ja siellä opitut asiat opiskelijan arkielämää. Taustalla on näkemys, jonka mukaan opiskelijan kiinnittyminen opintoihin on sitä parempaa, mitä merkityksellisemmäksi arkielämälleen hän opiskelun kokee. Oppimisprosessin tulisi linkittyä opiskelijan maailmaan, jotta hän voi kokea itsensä oppimisensa aktiiviseksi osallistujaksi ja sitä kautta olla rakentamassa identiteettiään ja oppia elämänikäistä oppimista. (Kumpulainen ym. 2010, 17.)

Opiskelijan arkielämän koskettavuutta arvioitiin myös kolmannessa kysymyksessä. Lähtökohtana oli oletus, jonka mukaan opiskelijat haluavat valita sellaisen aineen asiakaspalvelun ja kassatoimintojen lisäksi, joka koskettaa heitä henkilökohtaisesti, joka koetaan mieluisaksi oppia.

7.2 Kartoituksen toteutus

Lähetin kyselylomakkeen (liite 5) n. 60:lle puutarhuri- sekä kokki- ja tarjoilijalinjojen opiskelijoille. En eritellyt vastauksissa mitenkään sitä, minkä alan opiskelija vastaaja oli. Vastauksia tuli 25 kpl. Syitä pieneen vastausmäärään olivat vastausajan lyhyys sekä se, että Tilapuoti on toiminut vasta vähän aikaa eikä siellä työskenteleviä opiskelijoita ole ennättänyt kertyä suurta määrää.

Seuraavassa on eritelty kysymykset ja niihin saadut vastaukset.

1. Miten arvioisit Tilapuodissa oppimiesi asioiden merkitystä omaan arkielämään?

Vastaukset jakautuivat seuraavasti:

- a) Paljon merkitystä (5 vastausta)
- b) Jonkin verran merkitystä (16 vastausta)
- c) Vain vähän merkitystä (3 vastausta)
- d) Ei lainkaan merkitystä (1 vastaus)

2. Miten todennäköistä on se, että voit hyödyntää Tilapuodissa oppimiasi asioita myöhemmin muualla?

- a) Hyvin todennäköistä (10 vastausta)
- b) Melko todennäköistä (13 vastausta)
- c) Vain vähän todennäköistä (2 vastausta)
- d) Ei lainkaan todennäköistä (0 vastausta)

3. Mitä muuta haluaisit Tilapuodissa oppia kuin kassatoimintoja ja asiakaspalvelua?

- a) Lähiruokaideologiaa (10 vastausta)
- b) Omavalvontaa ja hygieniaa (1 vastaus)
- c) Somistusta ja esillelaittoa (12 vastausta)
- d) Jotain muuta. Mitä?_____ (2 vastausta: vähän kaikkea, ei mitään muuta)

7.3 Kartoituksen tulokset

Koska otanta oli niin pieni, ei ole järkevää tehdä tuloksista liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Jos vastausten määrä olisi ollut suurempi, kolmannen kysymyksen vastaukset olisivat saattaneet kääntyä toiseen suuntaa. Tärkeää tämän kartoituksen tuloksissa on ollut sen osoittaminen, että opiskelijat kokevat Tilapuodissa työskentelyn mielekkääksi. Opiskelun merkityksen arvioinnissa melkein 2/3 vastaajista oli sitä mieltä, että opitulla on jonkin verran merkitystä arkielämään ja viidesosan mielestä opitulla oli paljon merkitystä arkielämään. Tämän suunnan mukaisesti opiskelijat kiinnittyvät Tilapuotityös-

kentelyyn ja kokevat oppimisen merkitykselliseksi. Jatkossa tulee varmasti vielä miettiä, miten tulosta voisi Tilapuodissa vahvistaa. Tilapuoti Facebook:ssa voisi viedä uutta oppimisympäristöä kohti opiskelijoiden arkipäivää.

Toisen kysymyksen vastaukset antavat rohkaisua olettamukselle, että opiskelijat näkevät oppimiensa asioiden olevan siirrettävissä toiseen kontekstiin. Melkein puolet oli sitä mieltä, että siirtovaikutus on melko todennäköistä ja yli kolmasosa oli sitä mieltä, että siirtovaikutus on hyvin todennäköistä. Melkein kaikki kokivat siirtovaikutuksen hyvin tai melko todennäköisenä. Kukaan ei ollut sitä mieltä, ettei opitulla ollut siirtovaikutusta lainkaan. Tulos kertoo siitä, että Tilapuodissa opiskelevat osaavat rakentaa oppimisvaiheessa sellaista laaja-alaista tietoa, jolla on siirtovaikutus toisiin oppimisympäristöihin (Kumpulainen 2010, 38.) Tämän kysymyksen vastaukset kertovat myös siitä, että Tilapuoti on oppimisen kannalta mielekäs.

Kolmas kysymys oli mielenkiintoinen siksi, että se parhaiten kertoo siitä, millaiset asiat opiskelijoille on tärkeitä ja arkielämää koskettavia. Melkein puolet halusi oppia somistusta Tilapuodissa ja melkein kolmasosa lähiruokaideologiaa. Molemmista näissä vastauksissa näkyy se, miten vallitsevat trendit ja muoti-ilmiot vaikuttavat nuorten käyttäytymiseen ja mieltymyksiin.

Tilapuodissa ei ole omaa somistussuunnitelmaa. Somistusta tekemään voidaan palkata ammattitaitoinen somistaja. Opiskelijoiden osallistuminen somistukseen tekisi Tilapuodista opiskelijoille läheisemmän. Kehittelemisen arvoinen ajatus voisi olla toteuttaa Tilapuodin somistus kilpailun avulla, jossa opiskelijat muodostavat ryhmiä esim. luokittain ja opettajan johdolla tekevät haluamansa näköisen suunnitelman Tilapuodin somistamiseksi. Tilapuodista vastaava ruokahuoltopäällikkö valitsee raadin, jonka tehtävänä on ratkaista, kenen suunnitelma on toteutuskelpoisin. Paras suunnitelma toteutetaan opiskelijoiden kanssa.

8. Ohjaus

Janne Matikainen (2003, 5) määrittelee ohjauksen vuorovaikutusprosessiksi, jossa on kyse ohjaajan ja oppijan kohtaamisesta. Ohjaaja huomioi opiskelijan, antaa hänelle aikaa ja kunnioittaa hänen maailmaansa. (Matikainen 2005, 5.)

8.1 Ohjaus auttamisena

Perusajatuksena tässä mallissa on ollut se, että esim. lääkäri tai terapeutti auttaa asiakastaan neuvomalla eli asiakas on toiminnan kohde. Tämä malli on saanut kritiikkiä siitä, että asiantuntija näkee kohteen objektina ja asiakkaan oma näkökanta jää sivuun. (Matikainen 2005, 12.)

Tilapuodissa ohjaaja auttaa oppijaa tämän ongelmissa, mutta ei ratkaise ongelmia hänen puolestaan. Keskeistä auttamisessa on se, että autetaan oppijaa itse auttamaan itseään. Ohjattavalle jää vastuu ongelmien ratkaisemisesta ja ohjauksella autetaan opiskelijaa ongelmanratkaisussa eteenpäin. (Matikainen 2005, 13.)

8.2. Ohjaus vuorovaikutuksen tuottamisen tapana

Ohjaajan perusrooli on toimia vuorovaikutuksen tuottamisen asiantuntijana. Tässä asetelmassa opiskelija on omien tavoitteittensa, pyrkimystensä ja perspektiiviensä asiantuntija ja ohjaajan tehtävä on saada aikaan vuorovaikutus niin, että opiskelija pystyy prosessoimaan asioitaan käsiteltävään muotoon. Dialogi ja keskustelu kuvaavat ohjaustoitinnan vuorovaikutuksellista ja prosessoivaa luonnetta paremmin kuin opastus ja neuvonta. (Matikainen 2005, 13.)

8.3 Ohjauskeskustelun välineitä

8.3.1 Kunnioitus ja empatia

Onnistuneen ohjaustilanteen perusedellytys on kunnioitus ja empaattisuus. Jos nämä puuttuvat, ohjaus ei onnistu. Näistä elementeistä on pidettävä kiinni siksikin, koska ohjaaja on esimerkki ja malli ohjattavalle. Kunnioitus ja empatia eivät tarkoita sitä, että ohjaajan tulisi hyväksyä ohjattavan epäeettinen toiminta. (Matikainen 2005, 15.)

Tilapuodissa ohjaaja antaa mallia siitä, millaisena Ahlmanin ammattiopisto kohtaa opiskelijansa. Ohjaajaa itseään ohjaavat Ahlmanin arvot, jotka välittyvät ohjaajan ja opiskelijan välisessä vuorovaikutuksessa. Arvostus on arvoista ensimmäisenä ja tarkoittaa sitä, että jokaista arvostetaan ja kunnioitetaan omana persoonana.

8.3.2 Sopiminen

Sopimisella on tärkeä rooli ohjauksen alussa. Siinä ohjaaja tuo näkemyksensä esille siitä, mikä on ohjaajan rooli, mistä keskustellaan ja paljonko aikaa on käytettävissä ohjaaja tuo näkemyksensä esille siitä, mikä on ohjaajan rooli, mistä keskustellaan ja paljonko aikaa on käytettävissä. Samoin ohjattava tuo omia näkemyksiään esille. Sopimisella luodaan raamit sille, että molemmat osapuolet ovat päässeet yhteisymmärrykseen tulevasta ohjaustilanteesta. (Matikainen 2005, 16.)

8.3.3 Kysyminen, selventäminen ja tarkentaminen

Ohjaajan keinoina saada tietää ohjattavan tilanteesta ja ajatuksista on yksinkertaisesti kysyä, selventää ja tarkentaa. Kysymällä ohjattavalta ohjaaja saa välitöntä tietoa ohjattavasta. Kyseleminen, selventäminen ja tarkennus tuovat opiskelijalle näkyväksi tarkasteltavat asiat ja tekevät mahdolliseksi asioiden käsittelyn ja prosessoinnin. Ohjattavalta kysyminen ja sen pohjalta keskustelu osoittavat myös sen, että ohjaaja kunnioittaa opiskelijan oppimisprosessia ja opiskelija tulee kuulluksi. (Matikainen 2005, 17.)

8.3.4 Konkretisoiminen ja välittömyys

Konkretisointiin päästää Tilapuodissa perehdytyskansioon tutustumisen jälkeen. Konkretisoinnissa luodaan näkökulmaa siihen, mitä todella tapahtuu. Välittömyys taas tarkoittaa sitä, että ohjattava tulee ohjaustilanteeseen aidosti omana itsenään eikä häneltä odoteta mitään roolia. Välittömyys näkyy hyvänä ilmapiirinä, jossa vuorovaikutus toimii. (Matikainen 2005, 17.)

8.3.5 Yhteenvetäminen

Yhteenvetäminen on eräs tärkeä ohjauskeskustelun muoto, jossa ohjaaja tekee näkyväksi sitä, mitä hän on ohjaustilanteessa nähnyt ja kuullut. Ohjattavalla on tällöin mahdollisuus korjata ohjaajan näkemyksiä. Konfrontointi tarkoittaa kriittistä arviointia tai kyseenalaistamista ja se vaatii hyvää ohjaussuhdetta. Konfrontoinnilla ohjaaja voi puuttua opiskelijan toistuvasti tekemiin virheisiin tai vääristyneisiin eettisiin näkemyksiin. (Matikainen 2005, 18.)

8.3.6 Tavoitteen asettaminen, toiminnan suunnittelu ja ongelmanratkaisu

Näiden ohjauskeskustelun välineiden käyttö on tilanteissa usein päällimmäisinä ja peittävät muut ohjauskeskustelun välineet alleen. Tavoitteen asettelussa ja ja toiminnan suunnittelussa katse suunnataan tulevaan toimintaan ja luodaan perspektiiviä tekemiseen. Ohjattava on kuitenkin persoona, jolta tulisi kysyä aika ajoin: " Mitä sinulle muuten kuuluu" , jotta liian tiivis toiminta ei peitä muita ohjauskeskustelun välineitä alleen. (Matikainen 2005, 19.)

9. Pohdinta

Halusin tässä työssä pohtia Tilapuotia, millaisen oppimisympäristön se opiskelijoille tarjoaa. Työni tarkoituksena ei ollut kehittää Tilapuotia suuntaan tai toiseen vaan tuoda näkyväksi ja tietoisuuteen, millainen Tilapuoti on oppimisympäristönä. Tämä analysointi perustui paljolti Jyri Mannisen tekemiin jaotteluihin oppimisympäristöjen erilouottuvuuksista.

Tilapuoti on fyysisenä oppimisympäristönä melko suljettu, jossa tiettyjä asioita voi opiskella kaupan aukioloaikoina. Avoimeksi sen tekee se, että reaali maailma toteutuu tilapuodissa hyvin. Avoimemmaksi sen tekee se, että Tilapuodissa asioivat asiakkaat tuovat tilanteisiin ennakoimattomuutta, koska asiakkaan esille ottamia asioita ei voi etukäteen tietää. Näin oppimista ei voi täysin etukäteen suunnitella.

Opiskelija on Tilapuodissa vuorovaikutuksessa ohjaajan, joskus toisen opiskelijan, asiakkaan ja myymälään tavaraa tuovien kanssa. Tätä verkostoa opiskelijan on mahdollisuus hyödyntää omassa oppimisessaan. Toisten opiskelijoiden verkosto ei ole mahdollista Tilapuodissa, mutta tilapuotityöskentelyyn voidaan liittää verkko-oppimisympäristö, jossa on mahdollisuus jakaa omia kokemuksia muiden kanssa.

Psyykkinen ilmapiiri Tilapuodissa on hyvä. Se näkyy asiakkaiden viihtymisenä, samoin opiskelijat tulevat Tilapuotiin mielellään. Ilmassa leijuu Ahlmanin henki, joka nousee kaukaa historiasta mutta myös perinteistä kumpuavista arvoista. Psyykkinen hyvä ilmapiiri ruokkii sosiaalista vuorovaikutusta. Kun ilmapiiri on hyvä, luottamus ja kunnioitus näkyvät arjessa myös asiakkaille.

Tilapuodissa työtä opitaan learning by doing- mallin mukaisesti. Opiskelijalla on mahdollisuus rakentaa ja kasvattaa tietämystään vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Tämä konstruktivistinen oppimiskäsitys on vallalla työn kautta oppimisessa. Mitään tiettyä oppimisteoriaa ei voida kahlita tiettyyn oppimisympäristöön. Siksi Tilapuodissakin kas-

satoimintojen ohjauksessa on näkyvissä myös behavioristista oppimisen mallia. Opittava asia määrää sen, millaisella teorialla sitä parhaiten opitaan eikä esim. oppimisympäristö.

Työni empiirinen osuus käsitteli opiskelijoiden kokemusta siitä, kuinka mielekkäänä ja hyödyllisenä opiskelijat näkevät Tilapuodissa työskentelyn. Tulokset osoittavat siihen suuntaa, että Tilapuodissa opituilla asioilla on merkitystä opiskelijan arkeen. Opiskelija voi ainakin jollakin tasolla tuoda informaaleissa ympäristöissä oppimiaan asioita formaaliin Tilapuotiin. Opiskelijat uskovat suurimaksi osaksi siihen, että opittua voi viedä myös toisiin oppimisympäristöihin. Eräs nähty todiste tästä on se, että kokkiopiskelijat pystyvät toimimaan Kapustan opiskelijaravintolan kassalla oltuaan kassaopissa ensin Tilapuodissa. Vaikka tuoterepertuaari on eri, opiskelija pystyy viemään yhdessä ympäristössä oppimansa asian toiseen ympäristöön.

Somistus ja Lähiruokaideologia nousivat kyselyssä eniten opiskelijoita kiinnostaviksi asioiksi, joita he haluaisivat Tilapuodissa oppia. Tässä näkyy ajan henki ja nykypäivän trendit.

Ohjaus on oleellinen osa Tilapuodin oppimisympäristöä. Tarkoitukseni ei ollut niinkään pureutua siihen, millaista ohjausta opiskelija Tilapuodissa saa kuin siihen, millaista on hyvä ohjaus, mitä ohjaus tarkoittaa ja mitä ohjauskeskustelun välineitä ohjaaja voi ohjauksessaan käyttää. Näin ohjaajalla on mahdollisuus tarkastella omaa ohjaustaan teorian kautta ja avartaa oppimistaan kokeilemalla uusia ohjauskeskustelun välineitä.

Konkreettisin tuotos työstäni on perehdytyskansio Tilapuodissa työskenteleviä varten. Näin perehdytyksessä esille otettavat asiat eivät jää ainoastaan ohjaajan muistin varaan, vaan asiat tulee käytyä läpi ja kirjatuksi systemaattisesti.

Tämä kehittämishanke on tehty paitsi ohjaajille työvälineeksi myös keskustelun avaajaksi Ahlmanin ammattiopistossa. Toivon, että työni voi toimia pohjana oppimisympäristöjen kehitystyössä, kun suunnitellaan uusia tai muokataan vanhoja oppimisen muotoja ja tapoja.

LÄHTEET

Ahlman-instituutti 2010. Luettu 30.8.2010. saatavilla

<http://www.ahlman.fi/aikuiskoulutus>

Ahlmanin Kartano, 2010. Luettu 30.8.2010. Saatavilla <http://www.ahlman.fi/kartano>

Ammattiopisto nuorille, 2010. Luettu 30.8.2010. Saatavilla

<http://www.ahlman.fi/ammattiopisto>

Hakkarainen, K., Bollström-Huttunen, M., Pyysalo, R. & Lonka, K. 2004. Matkaopas opettajille: tutkiva oppiminen käytännössä. Porvoo: Bookwell Oy.

Heikkilä, K. 2006. Työssäoppiminen yksilön lähtökohtien ja oppimisympäristöjen välisenä vuorovaikutuksena. Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos. Tampere University Press.

Hovila, T. 2004. Esipuhe. Teoksessa Sarkkola, L. 2004. Ahlmanin hengessä 1904-2004: 100 vuotta maatalous- ja kotitalousopetusta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Joutsenvirta, T. & Kukkonen, A. (toim.) 2009. Sulautuva opetus: uusi tapa opiskella ja opettaa. Tampere: Jyvenes Print.

Kumpulainen, K., Krokfors, L., Lipponen, L., Tissari, V., Hilppö, J., Rajala, A. 2010. Oppimisen sillat: kohti osallistuvia oppimisympäristöjä. Helsinki: Yliopistopaino.

Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt: johdatus oppimisympäristöajatteluun. Helsinki: Opetushallitus.

Manninen, J. & Pesonen, S. 1997. Uudet oppimisympäristöt. Aikuiskasvatus 4/97.

Matikainen, J. (toim.) 2003. Oppimisen ohjaus verkossa. Helsinki: Yliopistopaino.

Sarkkola, L. 2004. Ahlmanin hengessä 1904-2004: 100 vuotta maatalous- ja kotitalous-
opetusta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

LIITTEET

Liite 1

AHLMANIN NAVETTA

- Navettamme toimii opetusnavettana ja vuodesta 2008 Länsisuomenkarjan- ja Itäsuomenkarjan geenipankkinavettana.
- Navetoita on 3 kpl:tta, joista vanhin on rakennettu vuonna 1928 ja toimii tällä hetkellä tallina, kuttulana, lampolana ja kanalana. Tämä navetta on ensimmäinen Ahlmanin koulun rakennuttama navetta. Vuonna 1975 valmistunut parsinavetta toimii nuorkarja navettana, jossa on 32 parsipaikkaa, 2 astutussonnikarsinaa ja 3 vasikoiden ryhmäkarsinaa.
Entisissä maidonhoito ym. tiloissa on pieneläinosasto.
Vuonna 2008 valmistunut parsinavetta rakennettiin lypsylehmille, jossa on 38 parsipaikkaa, 2 vasikoiden ryhmäkarsinaa ja poikima/sairaskarsina.
- Nautakarjaa tilalla 80-90 kpl, joista lehmiä n. 42 kpl.
- Lampaita on 5 kpl, vuohia 3 kpl, kanoja n. 120 ja hevosia on 2kpl.
- Karjasta kaikki muut paitsi munintakanat ovat maatiaisrotuisia. Lehmissä on Länsisuomenkarjaa(kokoruskea)25 kpl:ta, Itäsuomenkarjaa(kyyttöjä, ruskeat kyljet valkoinen selkäjuova ja vatsa) 16 kpl:ta ja Pohjoissuomenkarjaa(Lapinlehmiä, valkoinen mustilla korvilla) 2 kpl:ta.
Lampaat ovat Kainuunharmaksia ja 1 musta Suomenlammas, vuohet Suomenvuohia, hevoset Suomenhevosiä ja kanoissa on n. 20 maatiaiskanaa.
- Pieneläinosastolla on jyräjyöitä ja lintuja.
- Karjan keskituotos on noin 6000 kg. Tavoitteena olisi nostaa se yli 7000 kiloon. Länsisuomenkarjan tuotos on 7000 kg, Itäsuomenkarjan tuotos on 4000 kg ja Pohjoissuomenkarjan lehmän tuotos on 8000 kg(vain yksi lehmä).
- Maitokiintiö on 196 012 litraa.

- Suoramyyntikiintiö on 18 000 litraa. Tällä hetkellä Maitobaaris-
ta myydään lehmänmaitoa reilu 20 000 litraa/ vuosi, lisäksi on
myyty
maitoa mm. juustonvalmistukseen n. 20 000 litraa.
Maitobaarissa lehmänmaidon litrahinta on 1 €. Lisäksi myy-
dään pieniä määriä vuohenmaitoa 1,50 €/litra ja kaikki ka-
nanmunat 3€/12 kananmunaa.
- Vuonna 2009 maitoa myytiin meijeriin n. 144 000 litraa.
Meijerin tilityshinta on n. 0,35€/litra
- Lehmät laiduntavat yötä päivää kesäkuun alusta syyskuun al-
kupäiviin , laidunala on n. 10 hehtaaria ja sisäruokintakauden
aikana lehmät ulkoilevat joka päivä tunnin ajan klo 14.30 alka-
en.
- Teuraat teurastutetaan pienteurastamolla Sastamalassa ja lihat
myydään tilapuodissa tai käytetään Kapustassa, Itäsuomenkar-
janssonien lihaa myydään myös ravintola käyttöön.
- Lehmät lypsetään kuudella koneella, 2 kertaa päivässä klo 5.45
ja klo 16.00.
- Navetan koneistukseen kuuluu väkirehukiskoruokkija, kiskoil-
la liikuteltavat irroitinlypsykoneet, Avant-pienkuormain, Far-
molift Aiv:n jakoon ja hydrauliset lannanpoistokoneet.
- Säilörehu, kuivaheinä ja pahnat ostetaan Pasi Mattilalta Pälkä-
neeltä. Säilörehua kuluu vuodessa reilu 600 paalia(paali painaa
600 kg, 31€/paali), Kuivaaheinää 250 paalia(paali painaa 250
kg, 34€/paali)
- Kuivikkeena käytetään turvetta, joka ostetaan Vapolta.
- Lehmät ruokitaan Aiv-rehulla ja täysrehulla. Täysrehua lehmil-
le kuluu vuodessa n. 63 000 kg.
- Karjanlantaa ei käytetä omiin peltoihin, vaan lantalat tyhjentää
Lamminpuutarhamulta joka kompostoi sen ja myy eteenpäin.
- Maatilalla/ navetassa työskentelee Maatilamestari Harri Ala-
Kapee. Karjanmestareita on kaksi Mona Lindberg ja Kirsi Tol-
vanen. Maatilatyöntekijänä toimii Hannu Ruokonen.
- Opiskelijat käyvät navetalla oppimassa eläintenhoitoa navetta-
vuoroilla. Oppilaita on navetassa kerralla n. 3 kpl.

Liite 2

Perehdyttämiskansio

Opiskelijan nimi _____

Luokkatunnus _____

Tilapuodissa oltu ajanjakso _____

Perehdytettävät asiat	Perehdytys suoritettu
1. Tuotteiden esillelaitto	
2. Asiakkaan kohtaaminen - puhuttelu - tervehtiminen	
3. Kassatoiminnot	
4. Pakkausmerkinnät	
5. Puhtaanapito	
6. Kestävän kehityksen toimin ta	
7. Lähiruokaideologia	

Liite 3

TILAPUODIN TUOTTAJIA 30.03.2010

1.MIRJA LEPPÄMÄKI, RIPSILIINOJA, VASKIVESI

Havangantie 2, 34710 Vaskivesi

050 5172455, 03 4758844

2.RIITTA ISO-KALLIO, SILKKI- JA VILLATUOTTEITA, NOKIA

riittaisokallio@gmail.com

Kääpäkatu 7, 37130 Nokia

03 33992500

3.KANGASMÄEN HIGHLAND, KOTALA,VIRRAT

Merja Kangasmäki

merja.kangasmaki2@luukku.com

Töllintie 144, 42870 Kotala

040-7569296

4.VILLISIKATARHA, JUUPAJOKI

Minna Vottonen

info@villisikatarha.com

Valkeajoentie 385, 35540 Juupajoki

045 2782327, 050 3060150

5.MERLETTO,TAMPERE

Käsityö & sisustus Merletto Oy

Satu Harju

satu.harju@merletto.fi

050 567 9812

6. YLÄ-PYNNÖSEN TILA

7.MUOTOVERSTAS, ORIVESI

muotoverstas@gmail.com

Matti Iso-Pärnä

Koulutie 44, 35300 Orivesi

050 322 4098

8.STUDIO ARTO HALMETOJA,ORIVESI

info@wood.fi

Koulutie 44, 35300 Orivesi

9.HUNAJAPILVI, KANGASALA

hunajapilvi@gmail.com

Pilvi Mansikkaviita

Varalantie 28

36570 Kaivanto, Kangasala

041 466 557

10.KYLMÄSAVUKEISARI, TAMPERE

mika.havola@kylmasavukeisari.fi

Mika Hävölä

Pehkutaival 27

34240 Kämmenniemi

040 773 8056

11.STRUTSITILA SYRJYNEN, PÄLKÄNE

Ari Syrjynen

ari.syrjynen@jippii.fi

0400 636 421

12.TYRNIKKA, KANGASALA

Veikko Yrjölä

Korpiementie 29

36420 Sahalahti

050 569 7754

13.HÄIJÄÄN VEHNÄMYLLY, SASTAMALA

Häijään Vehnämylly

Rieniläntie 24, 38420 SASTAMALA

Puh: 03 518 7125

Toimiala: [Mylyteollisuustuotteita, viljatuotteita](#)

14.DAMMENBERG, TAMPERE

GREDON INVEST OY / DAMMENBERG

Varastotie 1

33880 Lempäälä, FINLAND

Puh: + 358 3 367 0080 Faksi: + 358 3 367 0230

www.dammenberg.fi

Myynti: myynti(at)dammenberg.fi **at=@**

15.JUHOLAN TILA, JÄMSÄ

Juholan tila

Alhojärventie 409, 42100 Jämsä

puh. 040 750 3273 (Lauri Juhola)

16.KATJA MYLLYMÄKI JA TUULA UUSITALO, VALKEAKOSKI

17.PAULA MÄNNISTÖ, KURU, YLÖJÄRVI

18.MAARIT TUOMINEN, KUTUNJUUSTO, RUOVESI

Sarvanantie 329
34420 MUROLEEN KANAVA (Pirkanmaa, Ruovesi)
Puh 040 836 0430

19.ETELÄMÄKI,AMMUN MÄLLI, RUOVESI

SaTuLuomus
Lapintie 390
34710 Vaskivesi
[» Kartta](#)

Puh. 044 593 5557
eMail: posti@satuluomus.fi

20.KATAJAN LIHA, PÄLKÄNE

KATAJAN LIHA
Unnaanmäentie 2, 36660 LAITIKKALA

Puh.(03) 5381 014 Myymälä, 5381 024 Kataja

0400 106362 Kari Kataja, 040 5657920 Sari Kataja

www.laitikkalanet.fi
sähköposti: [katajanlihaoy \(at\) pp.inet.fi](mailto:katajanlihaoy(at)pp.inet.fi)

21.HAKAMAAN TILA, TERÄLAHTI,TAMPERE

22. UNKILAN TILA , ORIVESI

Antero ja Leena Unkila Unkilantie 60 35300 Orivesi
puh 03-3345313 kännykät: Antero 0400 341800, Leena 0400 232802
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@unkila.fi

23.SOMERON TILA , ORIVESI

24.LIHANJALOSTAMO WILLGREN, PIRKKALA

Lihanjalostamo Willgren
Turkkirata 3, 33960 PIRKKALA

Puh: 03 368 2444

Fax: 03 368 2494

Toimiala: [Lihatuotteita, teurastamotuotteita](#)

- lihanjalwillgren@yritys.soon.fi

25.MAATALOUSYHTYMÄ LAURILA,

PÄLKÄNEMaatalousyhtymä Laurila O J

Laurilantie 58, 36600 PÄLKÄNE

Puh: 03 534 3177

Fax: 03 534 3188

26. RIITAN HERKKU, MUSTASAARI

Riitan Herkku Oy

Yrittäjäntie 5

65610 Mustasaari

Puhelin (06) 322 6555

Faksi (06) 322 2554

27. PAIJAN TILATEURASTAMO, URJALA

Saarikontie 141, 31700 URJALA AS

Puh: 03 546 2462

Toimiala: [Lihatuotteita, teurastamotuotteita](#)

- www.paijantilateurastamo.net

28. HERKKUJUUSTOLA, MOUHIJÄRVI

Peter Dörig

Selkeentie 80

38460 SASTAMALA (Pirkanmaa, Mouhijärvi)

Puh tai 0500 632 532

Fax 03 518 1465

29. MATTILAN LUOMUTILA, ORIVESI

Uuhiniementie 487, 35300 ORIVESI

Mob: 040 719 2811

Toimiala: [Majoituspalveluja](#)

- www.oriseutu.fi
- jukka.ollinsaari@elisanet.fi

30. AHOPELTO HEIKKI, KANGASALA

Pesäpuuntie 2

36200 KANGASALA

Gsm. 0400 834 044

31. KOTILEIPOMO RUSKOLAINEN, TAMPERE

- std 040 - 505 71 09
- **Kauhakorvenkatu 43**
33720 TAMPERE

32. LUOMULAATIKKO, TAMPERE

Luomulaatikko Oy

Ahlmanintie 56

33800 Tampere

info[at]luomulaatikko.fi

044 339 3034

33. IIVON LEIPÄ, KANGASALA

Lentolantie 21, 36220 KANGASALA

Puh.033790276

Fax: 033790276

34. LINTAKALLE, KYRÖ

35. TIKKERPERI, TAMPERE

36. PLÄKKYRI, VÄHÄ-KYRÖ

37. SÄKINOJAN LUOMUTILA, SASTAMALA

Osoite: Jaskarantie 30, 39340 KARHE

Puhelin (03)3782929

38. SOUPER OY, URJALA

Tampereentie 10, 31760 URJALA

Mob: 044 533 8389

Toimiala: [Pitopalvelua](#)

- www.souper.fi

Liite 4: Kyselylomake

Hei,

Olen Hely Tulijoki ja teen ammatillisen opettajakorkeakouluun liittyvän kehittämishankkeen Ahlmanin Tilapuodista opiskelijoiden uutena oppimisympäristönä.

Pyydän, että vastaat kysymyksiin sen mukaan, mikä vaihtoehto vastaa parhaiten omaa mielipidettäsi. Valitse vain yksi vaihtoehto.

1. Miten arvioisit tilapuodissa oppimiesi asioiden merkitystä omaan arkielämään?
 - a) Paljon merkitystä
 - b) Jonkin verran merkitystä
 - c) Vain vähän merkitystä
 - d) Ei lainkaan merkitystä

2. Miten todennäköistä on se, että voit hyödyntää tilapuodissa oppimiesi asioita myöhemmin muualla?
 - a) Hyvin todennäköistä
 - b) Melko todennäköistä
 - c) Vain vähän todennäköistä
 - d) Ei lainkaan todennäköistä

3. Mitä muuta haluaisit tilapuodissa oppia kuin kassatoimintoja ja asiakaspalvelua?
 - a) Lähihuokaideologiaa
 - b) Omavalvontaa ja hygieniaa
 - c) Somistusta ja esillelaittoa
 - d) Jotain muuta. Mitä? _____

Palauta kysely tilapuotiin mahdollisimman pian. Mielipiteesi on minulle tärkeä.

T: Hely Tulijoki